МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри економіки та менеджменту,
протокол №1 від "29" серпня 2017 р.
Зав. кафедри _____ Карпінський Б.А.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Система органів державної влади та місцевого самоврядування України»

галузь знань: 07 "Управління та адміністрування"

спеціальність: 074 "Публічне управління та адміністрування"

освітній ступінь: магістр

форма навчання: заочна

Розробник:

Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

ЛЬВІВ 2017

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Ефективною формою організації навчання у вищій школі є семінарські заняття, з якими органічно поєднуються лекції.

Семінар - вид практичних занять, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.

Проведення семінарських занять дозволяє вирішувати такі дидактичні цілі:

- оптимально поєднувати лекційні заняття із систематичною самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів, їх теоретичну підготовку з практичною;

розвивати уміння, навички розумової праці, творчого мислення, уміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань;

- формувати у студентів інтерес до науково-дослідної роботи і залучення їх до наукових досліджень, які здійснює кафедра;

- забезпечувати системне повторення, поглиблення і закріплення знань студентів за певною темою;

- формувати уміння і навички здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності;

- здійснювати діагностику і контроль знань студентів з окремих розділів і тем програми, формувати уміння і навички виконання різних видів майбутньої професійної діяльності.

Семінарські заняття виконують такі основні функції:

- **навчальну** (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);

- **розвивальну** (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);

- **діагностично-корекційну та контролюючу** (контроль за якістю засвоєння студентами навчального матеріалу, виявлення прогалин у його засвоєнні та їх подолання).

Викладач звертає увагу студентів на необхідність глибокого ознайомлення з проблематикою семінару, неприпустимість механічного переписування матеріалу з одного - двох джерел, використання чужих конспектів чи плагіату Internet інформації. Слід підкреслити, що критичне осмислення матеріалу, різних поглядів на наукову проблему, побудова доказових, аргументованих виступів сприяє формуванню самостійного творчого мислення, вкрай необхідного сучасному висококваліфікованому фахівцю, орієнтованому на діяльність в умовах високої конкуренції.

Слід знати основні критерії оцінювання якості семінарського та практичного заняття, зокрема:

1. *Цілеспрямованість* - чітке і аргументоване висунення наукової проблеми, намагання поєднати теоретичний матеріал з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.
2. *Планування* - виокремлення і повідомлення головних питань, пов'язаних з профілюючими дисциплінами, наявність новинок у списку літератури.
3. *Захист семінару* - уміння розпочинати та підтримувати дискусію, конструктивний аналіз усіх запитань викладача та студентів, оптимальна інформативність і наповненість навчального часу обговоренням проблем.
4. *Якість організації* самостійної позааудиторної роботи студентів і вивчення основних та додаткових джерел, Інтернет-ресурсів і т.п.

Знання студентів, виявлені на семінарах та інших практичних заняттях, повинні обов'язково оцінюватися. Оцінки заносяться до журналу і враховуються при виставленні підсумкової (чи модульної) оцінки з навчальної дисципліни.

РОЗДІЛ 2. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема семінарського заняття. Заліки по модулях.	Кількість годин
1	*2*	*3*
	ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ № 1	
Тема 1.	Загальна характеристика системи органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні.	2
Тема 2.	Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів публічної влади в Україні.	2
Тема 3.	Організація роботи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.	2
Тема 4.	Правовий статус та організація роботи Рахункової палати України.	2
Тема 5.	Організація роботи Ради національної безпеки і оборони України.	2
Тема 6.	Організація роботи центральних органів виконавчої влади в Україні.	2
Тема 7.	Організація роботи місцевих державних адміністрацій.	2
Тема 8.	Організація місцевого самоврядування в Україні.	2
Тема 9.	Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування.	2
Тема 10.	Організація роботи виконавчих органів місцевих рад	2
Разом семінарських занять		**10**
Разом контрольні роботи, заліки по модулях (ЗМ)		**2**
Разом годин		**12**

РОЗДІЛ 3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема № 1. **Загальна характеристика системи органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні.**

План семінарського заняття №2 з теми " Загальна характеристика системи органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні".

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.

Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Під час вивчення даної теми треба знати про поняття системи органів державної влади та місцевого самоврядування. Володіти основними визначеннями, метою, предметом та завданнями навчальної дисципліни "Система органів державної влади та місцевого самоврядування". Зрозуміти конституційні основи системи органів державної влади і місцевого самоврядування.*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Система органів державної влади в Україні як необхідна умова функціонування суспільного життя.
2. Соціальне управління як організуюча функція суспільства.
3. Роль управлінської науки у проведенні демократичних перетворень в Україні.
4. Значення "спільного інтересу" в утворенні держави.
5. Уряд і соціальні потреби суспільства.

6. Суть і відмінності американського та європейського підходів до визначення органів місцевого самоврядування.
7. Місце інших наукових дисциплін в управлінській науці, які стосуються функціонування органів державної служби та місцевого самоврядування.
8. Теорія управління і мистецтво управління – складові управлінської науки.
9. Завдання державного управління як науки і навчальної дисципліни у демократичному розвитку сучасної України.
10. Роль принципів системи органів державної влади в Україні в діяльності органів виконавчої влади України.

План семінару:

1. Поняття система органів державної влади та місцевого самоврядування.
2. Вступ в навчальну дисципліну, основні визначення, мета, предмет та завдання навчальної дисципліни "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України".
3. Значення навчального курсу "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України" для підготовки управлінців у публічній сфері.
4. Конституційні основи системи органів державної влади і місцевого самоврядування.
5. Система органів державної влади та місцевого самоврядування як міжгалузевий управлінський інститут.

Дискусійні питання :

1. Поняття, правове регулювання та співвідношення функцій і компетенції органів державної влади, органів публічної влади та органів місцевого самоврядування.
2. Поняття і система форм діяльності органів державної влади, органів публічної влади та органів місцевого самоврядування.
3. Поняття і система методів діяльності органів державної влади, органів публічної влади та місцевого самоврядування.
4. Наукова організація праці в органах державної влади і місцевого самоврядування, її основні вимоги.

Теми рефератів:

1. Загальне поняття "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України". Елементи змісту державних органів і місцевого самоврядування.
2. Конституційні основи системи державних органів влади і місцевого самоврядування. Джерела науки.
3. Основні напрямки здійснення місцевого самоврядування в Україні.
4. Поняття, предмет і система науки "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України".
5. Історичний розвиток науки “"Система органів державної влади та місцевого самоврядування України".
6. Методологічні основи науки "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України".
7. Зв’язок науки "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України" з іншими науками.
8. Поняття, система навчальної дисципліни "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України".
9. Значення навчальної дисципліни "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України". для підготовки управлінців.
10. Завдання і значення науки "Система органів державної влади та місцевого самоврядування України"..
11. Загальна характеристика елементів організації та діяльності органів державної влади, публічних органів влади і місцевого самоврядування в Україні.
12. Системно-структурна організація органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні.
13. Співвідношення органів державної влади, публічних органів влади та місцевого самоврядування, їх спільні риси та особливості.
14. Система принципів організації та діяльності органів державної влади, публічних органів влади та місцевого самоврядування.

15. Принцип народовладдя в організації і діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Принцип поділу влади.
16. Принцип законності і принцип верховенства права в організації і діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

Рекомендована література до теми семінару

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.
11. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
12. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
13. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
14. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
15. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
16. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
17. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua

11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.
Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 2. **Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів публічної влади в Україні.**
План семінарського заняття №1 з теми "Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів публічної влади в Україні".

Навчальний час: 2 год.
Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.
Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Під час вивчення даної теми треба знати про апарат публічної влади, як він існує й функціонує за рахунок податків з населення і призначений для того, щоб діяти у суспільних інтересах. Перш за все його керівництво відображають інтереси суспільства. Точніше, в умовах демократії апарат лише під тиском громадського суспільства відображає реальні інтереси більшості соціальних груп, а в умовах авторитаризму правителі особисто визначають, у чому полягають інтереси й потреби суспільства.*
Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Спрямованість на виконання суспільних завдань і функцій;
2. Інституційний характер, тобто функціонування через відповідні публічні інститути (органи публічної влади);
3. Відособленість апарату, що здійснює цю владу, від населення;
4. Об'єднання підвладних за територіальною ознакою;
5. Загальність, тобто охоплення владою всіх осіб на відповідній території;
6. Безперервність функціонування (за наявності окремих тимчасових органів);
7. Універсальність, тобто спрямованість на вирішення усіх справ суспільного значення;
8. Обов'язковість владних рішень для всіх суб'єктів на відповідній території;
9. Функціонування у правових формах (нормотворчій, установчій, правозастосовчій, контрольній та інтерпретаційній),
10. Діяльність за законодавчо встановленою процедурою і оформлення владних рішень правовими актами;
11. Можливість використання передбачених законодавством засобів примусу для реалізації своїх рішень;
12. Право встановлювати і стягувати загальнообов'язкові податки і збори з населення;
13. Самостійне формування бюджету .

План семінару:

1. Поняття, види та ознаки органів публічної влади.
2. Система органів публічної влади в Україні.
3. Принципи організації й діяльності органів публічної влади в Україні.
4. Функції та компетенція органів публічної влади.
5. Форми діяльності органів публічної влади.
6. Методи діяльності органів публічної влади.

Дискусійні питання :

1. Державний суверенітет.
2. Загальнодержавний масштаб дії, спрямованість на першочергове виконання загальнонаціональних потреб.
3. Постійний правовий зв'язок з населенням через інститут громадянства.

4. Наявність субординаційних відносин всередині державного апарату.
5. Наявність особливих органів – так званих «силових структур» (армія, суд, прокуратура, служба безпеки, органи виконання покарань та ін.).

Теми рефератів:

1. Поняття, види та ознаки органів публічної влади.
2. Спільні та відмінні риси органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
3. Система органів публічної влади в Україні.
4. Принципи організації і діяльності органів публічної влади в Україні.
5. Конституційні, загальні та спеціальні принципи.
6. Функції та компетенція органів публічної влади.
7. Повноваження і підвідомчість як елементи компетенції.
8. Система форм діяльності органів публічної влади.
9. Правові та неправові форми.
10. Нормотворча, установча, правозастосовча, контрольна та інтерпретаційна форми діяльності органів публічної влади.
11. Основні та допоміжні організаційні форми.
12. Матеріально-технічні форми.
13. Система методів діяльності органів публічної влади.
14. Організаційно-правові та соціально-психологічні методи.
15. Планування, координація діяльності, вироблення рішень та організація їх виконання, інформаційне забезпечення, робота з кадрами апарату.
16. Переконання і примус.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

Законодавчі та нормативні акти:

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.

Основна література:

1. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
2. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.

3. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
4. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
5. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
6. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
7. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.
Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 3. Організація роботи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. План семінарського заняття №3 з теми "Організація роботи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини".

Навчальний час: 2 год.
Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.

Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Під час вивчення даної теми треба знати про зародження та розвиток інституту омбудсмена. Причини утворення інституту омбудсмена в різних країнах Європи. Світові моделі захисника прав і свобод людини і громадянина. Типологічні різновиди інституту омбудсмена. Завдання та принципи діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Порядок призначення, звільнення та припинення повноважень Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Організацію діяльності та повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Прийом та розгляд звернень громадян України, іноземців та осіб без громадянства. Гарантії діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Дати загальну характеристику інституту омбудсмена в Україні
2. Які функції омбудсмена та гарантії його діяльності?
3. Яка організація діяльності омбудсмена в України?
4. Загальна характеристика інституту омбудсмена
5. Характеристика інституту омбудсмена в різних країнах світу.
6. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

7. Специфіка правового статусу Уповноваженого Верховної Ради з прав людини в Україні.
8. Організація діяльності і повноваження Уповноваженого Верховної Ради з прав людини в Україні.

План семінару:

1. Загальна характеристика інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
2. Компетенція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
3. Акти Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
4. Порядок призначення, звільнення та припинення повноважень Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
5. Організація діяльності та повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
6. Прийом та розгляд звернень громадян України, іноземців та осіб без громадянства.
7. Гарантії діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Дискусійні питання :

1. Метою омбудсмена є полегшення боротьби з корупцією, підвищення інвестиційної привабливості України та сприяння розвитку культури державної служби, яка характеризується справедливістю, відкритістю та підзвітністю, чи дотримуються ці положення в Україні?

Теми рефератів:

1. Інститут омбудсмена в України недоліки в організації діяльності та шляхи їх подолання.
2. Поняття інституту омбудсмена.
3. Міжнародний досвід функціонування деяких спеціалізованих омбудсменів.
4. Інститут омбудсмена в Україні.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.
11. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
12. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
13. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
14. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
15. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.

16. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
17. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.
Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 4. Правовий статус та організація роботи Рахункової палати України.
План семінарського заняття №4 з теми "Правовий статус та організація роботи Рахункової палати України".

Навчальний час: 2 год.
Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.

Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Під час вивчення даної теми треба знати правовий статус та організацію роботи Рахункової палати України. Також розуміти основні напрямки діяльності Рахункової палати, зокрема контроль та функції..*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Правовий та організаційний статус Рахункової палати.
2. Склад та завдання Рахункової палати.
3. Принципи діяльності Рахункової палати; її функції та повноваження у фінансовій сфері.
4. Порядок діяльності Рахункової палати.
5. Постанови і висновки Рахункової палати, їх юридична сила.
6. Контроль та гарантії діяльності Рахункової палати.

План семінару:

1.Рахункова палата: поняття та структура.
2.Принципи організації та діяльності Рахункової палати.
3.Функції та повноваження Рахункової палати.
4.Нормативно-правові акти Рахункової палати.

Дискусійні питання :

1. Головні розпорядники бюджетних коштів надають Рахунковій палаті зведену фінансову звітність про виконання кошторисів. Яка процедура використання фінансової звітності у Рахунковій палаті?

Теми рефератів:

2. Рахункова палата: основні напрямки діяльності.
3. Організація і здійснення контролю за своєчасним виконанням видаткової частини Державного бюджету України, витрачанням бюджетних коштів, у тому числі коштів загальнодержавних цільових фондів, за обсягами, структурою та їх цільовим призначенням.
4. Контроль за утворенням і погашенням внутрішнього і зовнішнього боргу України, визначення ефективності та доцільності видатків державних коштів, валютних та кредитно-фінансових ресурсів.
5. Контроль за фінансуванням загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального і національно-культурного розвитку, охорони довкілля.
6. Контроль за дотриманням законності щодо надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам, міжнародним організаціям, передбачених у Державному бюджеті України.
7. Контроль за законністю та своєчасністю руху коштів Державного бюджету України та коштів позабюджетних фондів в установах Національного банку України та уповноважених банках.
8. Аналіз установлених відхилень від показників Державного бюджету України та підготовка пропозицій про їх усунення, а також про удосконалення бюджетного процесу в цілому.
9. Регулярне інформування ВРУ, її комітетів про хід виконання Державного бюджету України та стан погашення внутрішнього і зовнішнього боргу України, про результати здійснення інших контрольних функцій.
10. Виконання інших завдань, передбачених для Рахункової палати чинним законодавством України.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

Законодавчі та нормативні акти:

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.

Основна література:

1. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
2. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
3. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.

4. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
5. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
6. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
7. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.
Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 5. Організація роботи Ради національної безпеки і оборони України (РНБО). План семінарського заняття №5 з теми "Організація роботи Ради національної безпеки і оборони України".

Навчальний час: 2 год.
Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.

Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Під час вивчення даної теми треба знати про становлення Ради національної безпеки і оборони та її місце у системі державних органів. Знати склад і структуру Ради національної безпеки і оборони; завдання, функції та компетенції Ради національної безпеки і оборони; Порядок діяльності та акти Ради національної безпеки і оборони.*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Охарактеризуйте правовий статус Ради національної безпеки і оборони (РНБО).
2. Охарактеризуйте місце РНБО у системі державних органів України.
3. Розкажіть про склад і організаційну структуру РНБО.
4. Розкрийте завдання Ради національної безпеки і оборони України.
5. Назвіть основні функції РНБО.
6. Розкрийте зміст повноважень РНБО.
7. Визначте порядок діяльності РНБО.
8. Назвіть акти Ради національної безпеки і оборони України та охарактеризуйте їх статус.

План семінару:

1. Становлення Ради національної безпеки і оборони та її місце у системі державних органів.

2. Склад і структура Ради національної безпеки і оборони.
3. Завдання, функції та компетенція Ради національної безпеки і оборони.
4. Порядок діяльності та акти Ради національної безпеки і оборони.

Дискусійні питання :

1. Теоретико-методологічні засади забезпечення національної безпеки в Україні.
2. Поняття та сутність забезпечення національної безпеки .
3. Мета, завдання, функції та принципи побудови системи забезпечення національної безпеки.
4. Сили, засоби та структура системи забезпечення національної безпеки.
5. Рада національної безпеки та оборони України в системі забезпечення національної безпеки.
6. Історія та структура РНБО України.
7. Правові основи роботи РНБО України.
8. Функції та компетенція РНБО України.
9. Проблемні питання функціонування Ради національної безпеки та оборони України.

Теми рефератів:

1. Забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері національної безпеки та оборони України.
2. Аналіз стану й тенденцій розвитку зовнішньо - та внутрішньополітичної ситуації, визначення на цій основі стратегії та пріоритетних напрямів забезпечення національної безпеки й оборони.
3. Комплексна оцінка та прогноз потенційних і реальних загроз державному, економічному, суспільному, оборонному, інформаційному, ядерному, екологічному та іншим видам і об'єктам безпеки України.
4. Планування, організація та контроль за здійсненням заходів політичного, економічного, воєнного, соціального, науково-технічного та іншого характеру, адекватних цим загрозам.
5. Розгляд питань фінансування витрат на національну безпеку та оборону, а також контроль за витрачанням відповідних коштів.
6. Розгляд проектів законів України та указів Президента України, інших нормативних актів, наказів і директив Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, концепцій, доктрин, державних програм у сфері національної безпеки й оборони України.
7. Підготовка пропозицій щодо вдосконалення системи забезпечення національної безпеки і організації оборони України.
8. Підготовка пропозицій щодо оголошення стану війни, загальної або часткової мобілізації.
9. Введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях.
10. Оголошення у разі потреби окремих місцевостей України зонами надзвичайної екологічної ситуації.
11. Координація наукових досліджень у галузі національної безпеки й оборони.
12. Розгляд і вирішення інших актуальних проблем національної безпеки й оборони України.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.

7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.
11. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
12. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
13. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
14. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
15. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
16. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
17. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.
Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 6. Організація роботи центральних органів виконавчої влади в Україні.

План семінарського заняття №6 з теми "Організація роботи центральних органів виконавчої влади в Україні".

Навчальний час: 2 год.
Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.
Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Під час вивчення даної теми треба знати поняття визначення центральні органи виконавчої влади та основи організації і діяльності центральних органів виконавчої влади.*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Забезпечення нормативно-правового регулювання центральних органів виконавчої влади.
2. Визначення пріоритетних напрямів розвитку.
3. Інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики центральних органів виконавчої влади.
4. Узагальнення практики застосування законодавства, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України на розгляд Президентові України та Кабінету Міністрів України.
5. Забезпечення здійснення соціального діалогу на галузевому рівні.
6. Здійснення інших завдань, визначених законами України.

План семінару:

1. Основи організації і діяльності центральних органів виконавчої влади.
2. Нормативно-правова основа організації і діяльності центральних органів виконавчої влади.
3. Система, функції та порядок утворення центральних органів виконавчої влади.
4. Структура центральних органів виконавчої влади.
5. Організаційна будова центральних органів виконавчої влади.
6. Організація роботи урядових органів державного управління.

Дискусійні питання :

1. Антимонопольний комітет.
2. Фонд державного майна.
3. Державний комітет телебачення та радіомовлення України.

Теми рефератів:

1. Роль правових методів управління- в становленні інституту державної служби в Україні.
2. Використання соціально-психологічних методів управління в діяльності керівника органу управління.
3. Методи державного управління в умовах становлення демократичного суспільства.
4. Реалізація принципу розподілу державної влади в Україні.
5. Конституційні засади системи стримувань і противаг.
6. Конструктивна співпраця всіх гілок влади – гарант суспільного прогресу.
7. Роль виконавчої влади в системі органів державної влади.
8. Співвідношення виконавчої влади і державного управління.
9. Особливості правового статусу органу виконавчої влади України.
10. Форми виконавчої влади в президентських системах.
11. Форми виконавчої влади в парламентських системах.
12. Організаційна структура державного управління.
13. Концептуальні засади державного управління і виконавчої влади.
14. Формування та розвиток централізації та децентралізації в сфері державного управління.
15. Державне управління України в умовах реформування.
16. Концептуальні засади адміністративної реформи в Україні.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв’язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

Законодавчі та нормативні акти:

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.

6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.

Основна література:

1. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
2. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
3. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
4. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
5. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
6. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
7. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.

Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 7. Організація роботи місцевих державних адміністрацій.

План семінарського заняття №7 з теми "Організація роботи місцевих державних адміністрацій".

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.

Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Під час вивчення даної теми треба знати що місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою. Місцеві державні адміністрації під час здійснення своїх повноважень у сфері управління взаємодіють з відповідними міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади. Управління, відділи та інші структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій підзвітні та підконтрольні відповідним міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади.*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

Завдання

1. Голова місцевої державної адміністрації своїм розпорядженням затвердив структуру апарату місцевої державної адміністрації у складі таких відділів: організаційного, кадрової роботи, роботи зі зверненнями громадян, взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи, головного управління економіки, головного фінансового управління, управління з питань внутрішньої політики. Прем'єр-міністр України скасував розпорядження голови місцевої державної адміністрації і звільнив його з посади.

Проаналізуйте дії голови місцевої державної адміністрації та Прем'єр-міністра України. Чи був дотриманий порядок формування структури місцевої державної адміністрації ?

2. На засіданні колегії місцевої державної адміністрації, що проводилося під головуванням заступника голови місцевої державної адміністрації, більшістю голосів прийняте рішення про призначення керівника управління з питань майна комунальної власності та затверджене положення про це управління. Голова місцевої державної адміністрації відмовився виконувати рішення колегії, після чого члени колегії звернулися до Першого віце-прем'єр-міністра України зі скаргою на дії голови місцевої державної адміністрації.

Чи відповідають рішення колегії та дії голови місцевої державної адміністрації вимогам законодавства ? Який порядок реалізації рішень колегії місцевої державної адміністрації?

3. Обласна державна адміністрація здійснила перевірку рішень обласної ради на відповідність їх Конституції та законам України. Наслідком цієї перевірки стало видання розпорядження голови місцевої державної адміністрації про припинення дії кількох рішень ради. Голова обласної ради відмовився виконувати розпорядження голови місцевої державної адміністрації і виніс на розгляд ради питання про вираження недовіри голові місцевої державної адміністрації.

Дайте аналіз ситуації. У яких сферах місцева державна адміністрація повноважна здійснювати державний контроль? Чи відповідають дії голови місцевої державної адміністрації та голови обласної ради вимогам законодавства?

4. Голова обласної ради виніс до місцевої державної адміністрації проект розпорядження голови місцевої державної адміністрації з вимогою провести публічне обговорення даного проекту на засіданні колегії місцевої державної адміністрації та запросити його на це обговорення. Голова місцевої державної адміністрації направив лист голові обласної ради, у якому пояснив, що робота колегії місцевої державної адміністрації відбувається відповідно до затвердженого її головою плану засідань, а додаткові питання можуть включатися лише за пропозиціями керівників структурних підрозділів держадміністрації. Голова обласної ради звернувся зі скаргою на дії голови місцевої державної адміністрації до Прем'єр-міністра України.

Чи відповідають дії голови обласної ради та голови місцевої державної адміністрації вимогам законодавства? Який порядок внесення та розгляду проектів розпоряджень голови місцевої державної адміністрації?

План семінару:

1. Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій.
2. Система, порядок утворення й будова місцевих державних адміністрацій.
3. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій.
4. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи.

Дискусійні питання :

1. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій.
2. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи.

Теми рефератів:

1. Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій.
2. Система, порядок утворення і будова місцевих державних адміністрацій.
3. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій.
4. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи.
5. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій.
6. Відділи, управління, інші структурні підрозділи місцевої державної адміністрації та її апарат, організація їх роботи.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

Рекомендована література до теми семінару

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.
11. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
12. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
13. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
14. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
15. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
16. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
17. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/

4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.
Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 8. **Організація місцевого самоврядування в Україні.**
План семінарського заняття №8 з теми " Організація місцевого самоврядування в Україні".
Навчальний час: 2 год.
Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.
Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Також формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо специфіки інституту місцевого самоврядування в контексті фундаментальних засад демократичного врядування.*
Питання для перевірки базових знань за темою семінару:
1. Як в історичному контексті формувались статути територіальних громад?
2. За якими принципами має будуватись структура статуту територіальних громад?
3. Чи визначається порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання статутом територіальної громади міста?
4. Які положення порядку формування та організація діяльності рад визначаються статутами територіальних громад?
5. Поняття і система місцевого самоврядування в Україні.
6. Основи місцевого самоврядування.
7. Форми здійснення територіальною громадою місцевого самоврядування.
8. Принципи місцевого самоврядування.
9. Гарантії місцевого самоврядування.
10. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

План семінару:
1. Поняття і система місцевого самоврядування в Україні.
2. Територіальна громада — первинний суб'єкт місцевого самоврядування.
3. Функції територіальних громад.
4. Принципи місцевого самоврядування в Україні.
5. Форми безпосереднього здійснення місцевого самоврядування.

Дискусійні питання :
1. Функції місцевого самоврядування в Україні.
2. Основи місцевого самоврядування.
3. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.

Теми рефератів:
1. Розвиток територіальної громади - формування внутрішньої структури, економічний розвиток та будівництво території.

2. Розвиток навколишнього середовища - використання природних ресурсів, захист довкілля, збирання, утилізація та використання відходів, муніципальні дороги та громадський транспорт.
3. Освітні, оздоровчі та соціальні функції - навчальні, лікарняні та оздоровчі заклади, послуги соціального захисту, забезпечення житлом.
4. Захисні функції - пожежна та міліційна служби, захист прав та інтересів споживачів.
5. Комунальні функції - водо забезпечення, водовідведення, енерго - та теплопостачання.
6. Спорт та дозвілля - спортивні споруди, бібліотеки, культурні та місця дозвілля, туризм.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

Рекомендована література до теми семінару

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.
11. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
12. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
13. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
14. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
15. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
16. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
17. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/

8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.
Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 9. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування. План семінарського заняття №9 з теми "Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування".

Навчальний час: 2 год.
Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.
Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Також формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо специфіки дослідження нормативно-правової бази як вітчизняної так і міжнародної, стосовно правового статусу та організації діяльності представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування в України.*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Обрання голови ради та відповідно заступників голови ради, звільнення їх з посади.
2. Утворення, обрання і ліквідація постійних та інших комісій ради, зміна їх складу, обрання голів комісій.
3. Утворення президії ради, затвердження положення про неї.
4. Затвердження структури виконавчого апарату ради, її чисельність, витрати на її утримання.
5. Затвердження регламенту ради.
6. Затвердження плану роботи ради, заслуховування звіту про його виконання.
7. Заснування засобів масової інформації, призначення і звільнення їх керівників.
8. Заслуховування звітів постійних комісій, керівників органів, які рада утворює, обирає та призначає.
9. Розгляд запитів депутатів, прийняття рішень по них.
10. Прийняття рішень щодо дострокового припинення повноважень депутата ради в порядку, встановленому законодавством.
11. Визначення відповідно до закону кількісного складу ради.
12. Здійснення відповідно до закону повноважень щодо організації проведення всеукраїнських референдумів та виборів органів державної влади і місцевого самоврядування.
13. Затвердження відповідно до закону Положення про зміст, опис та порядок використання символіки району, області.
14. Затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідно району, області, цільових програм з інших питань, заслуховування звітів про їх виконання.
15. Затвердження відповідно районних, обласних бюджетів, внесення змін до них, затвердження звітів про їх виконання.
16. Вирішення в установленому законом порядку питань щодо управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, що перебувають в управлінні районних і обласних рад; призначення і звільнення їх керівників.
17. Вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин.

18. Вирішення відповідно до закону питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів.
19. Прийняття за пропозицією відповідних сільських, селищних, міських рад рішень, пов'язаних зі створенням спеціальних вільних та інших зон.
20. Прийняття рішень з питань адміністративно-територіального устрою в межах і в порядку, визначених законом.
21. Заслуховування звітів голів місцевих державних адміністрацій, їх заступників, керівників структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку, бюджету, рішень ради із зазначених питань, а також про здійснення місцевими державними адміністраціями делегованих їм радою повноважень.
22. Прийняття рішення про недовіру голові відповідної місцевої державної адміністрації та внесення до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо голови відповідної місцевої державної адміністрації.
23. Затвердження відповідно до закону Положення про помічника-консультанта депутата ради.
24. Заслуховування інформації прокурорів та керівників органів внутрішніх справ про стан законності, боротьби із злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території.
25. Встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги.

План семінару:

1. Система і будова місцевих рад.
2. Функції та компетенція місцевих рад.
3. Форми та методи діяльності місцевих рад.
4. Організація роботи постійних і тимчасових комісій місцевих рад.
5. Апарат місцевої ради і організація його роботи.

Дискусійні питання :

1. Служба в органах місцевого самоврядування.
2. Організація роботи сільського, селищного, міського голови, секретаря ради, голови обласної, районної ради та його заступників.
3. Організація роботи органів самоорганізації населення.

Теми рефератів:

1. Становлення місцевого самоврядування в Україні.
2. Першочергові організаційні форми діяльності органів місцевого самоврядування.
3. Поняття місцевого самоврядування.
4. Функції та організація роботи голів місцевих рад.
5. Повноваження місцевих Рад, які здійснюються на сесіях.
6. Порядок створення та повноваження постійних комісій Ради.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв’язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

Законодавчі та нормативні акти:

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія

«Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.

Основна література:

1. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
2. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
3. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
4. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
5. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
6. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
7. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.

Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

Тема № 10. **Організація роботи виконавчих органів місцевих рад.**

План семінарського заняття №10 з теми "Організація роботи виконавчих органів місцевих рад".

Навчальний час: 2 год.

Міжпредметні зв'язки: Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів: дисципліна передує вивченню навчальних дисциплін «Стратегічне управління в публічних організаціях», «Основи вироблення політики та прийняття рішень», «Державна служба в публічному управлінні » та проходженню Виробничої практики.

Мета і завдання семінару: *систематизувати та поглибити знання за темою семінарського заняття; опрацювати лекційний матеріал по темі, оформити матеріали виступу. Також формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо специфіки інституту місцевого самоврядування в контексті фундаментальних засад демократичного врядування.*

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Проведення постійними комісіями перевірок діяльності підзвітних і підконтрольних раді органів.
2. Звіт постійних комісій, тимчасових контрольних комісій, керівників виконавчих органів ради про свою діяльність.
3. Звіт сільського, селищного, міського голови про виконання бюджету і про діяльність виконавчих органів ради.
4. Заслуховування повідомлень депутатів про роботу в раді і виконання доручень ради.
5. Заслуховування повідомлень керівників органів внутрішніх справ про їх діяльність щодо охорони громадського порядку на території громади.
6. Обов'язки повідомлень місцевих державних адміністрацій про розгляд ними питань, які стосуються інтересів місцевого самоврядування, звітів державних адміністрацій перед обласними і районними радами про виконання делегованих радами повноважень.
7. Інформування керівниками підприємств, установ, організацій про результати розгляду депутатських звернень і рекомендацій постійних комісій місцевих рад.
8. Участь голови і депутатів місцевих рад у роботі загальних зборів громадян.
9. Виїзд депутатів разом з працівниками засобів масової інформації на місця з метою вивчення громадської думки щодо діяльності органів місцевого самоврядування по виконанню делегованих та власних повноважень.
10. Проведення консультативних референдумів на території громади.

План семінару:

1. Порядок формування і будова виконавчих комітетів місцевих рад.
2. Форми і методи роботи виконавчих комітетів місцевих рад.
3. Організація роботи апарату виконавчих комітетів.
4. Система, будова, порядок утворення та форми роботи відділів, управлінь, комісій та інших виконавчих органів рад.
5. Функції та компетенція виконавчих органів місцевих рад.

Дискусійні питання :

1. Представницькі органи місцевого самоврядування: їх система і порядок формування
2. Структура місцевих рад
3. Форми і методи роботи місцевих рад
4. Сесія - основна організаційна форма діяльності місцевих рад
5. Організація роботи постійних комісій місцевих рад

Теми рефератів:

1. Планування і організація роботи виконкому.
2. Організація взаємодії виконкому з міською громадою, міською радою, її постійними комісіями та депутатами, з іншими виконавчими органами міськради, органами державної влади.
3. Організація роботи з кадрами.
4. Організація роботи з документами та здійснення контролю за їх проходженням і виконанням.
5. Порядок розгляду звернень і організації прийому громадян.

Додаткові завдання для підготовки до семінару: Підготовка доповіді, презентації, експертної оцінки, огляду наукових публікацій.

Форми контролю знань – поточне семінарське опитування по темі семінару, обговорення питань, доповідей, рефератів; презентація виконаних завдань, розв'язання вправ, тестування тощо.

Рекомендована література до теми семінару

1. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 22. – Ст. 983.
2. Про утворення Ради з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.2009 р. № 309 (зі змін.) // Там же. – 2009. – № 25. – Ст. 838; 2010. – № 57. – Ст. 1952.
3. Про Раду регіонів: Указ Президента України від 09.04.2010 р. № 533/2010 (із змін.) // Там же. – **2010.** – № 27. – Ст. 1058; № 35. – Ст. 1208; № 49. – Ст. 1609; № 52. – Ст. 1738; № 96. – Ст. 3394; **2011.** – № 6. – Ст. 274; № 73. – Ст. 2729; № 97. – Ст. 3530; **2012.** – № 14. – Ст. 510; № 40. – Ст. 1514.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Х. : Право, 2011.
5. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Бай- муратов, О. В. Батанов та ін.; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Бай- муратова, О. В. Батанова. – К.: Атака, 2007.
6. Карпінський Б.А. Функціонування міст – важлива складова державотворчого патріотизму нації./Б.А. Карпінський, Г.О. Комарницька // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»: зб.наук. пр. / Ред. кол.: Черничко Т. В. (гол. ред.) та ін. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016. – Випуск 1(5). – С. 228-236.
7. Любченко П. М. Конституційні основи реформування місцевого самоврядування в Україні / П. М. Любченко // Юрид. вісн. – 2011. – № 3. – С. 59-64.
8. Серьогіна С. Г. Взаємодія держави й місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз історичних моделей та новітніх тенденцій / С. Г.Серьогіна // Пробл. законності. – 2006. – Вип. 83. – С. 3-13
9. Лялюк О. Ю. Експерименти у практиці державного будівництва: проблеми правового регулювання / О. Ю. Лялюк // Там же. – 2009. – Вип. 105. – С. 41-48.
10. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.
11. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: [моногр.] / В. І. Борденюк. – К.: Парламентське вид-во, 2007.
12. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.
13. Комарницька Г.О. Вплив формування територіальних громад як чинник розвитку бізнес-середовища/Г.О. Комарницька, Л.М. Мельник // Науковий вісник НЛТУ України. / Збірник науково-технічних праць. Випуск 26. 2ек. Львів -2016р. - 416 с. С.108 – 126.
14. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. / О. Ю. Лялюк. – Х.: Право, 2008.
15. Любченко П. М. Конституційно-правові основи розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства: моногр. / П. М. Любченко. – Х.: Одіссей, 2006.
16. Мяловицька Н. А. Автономія та її роль у державному будівництві (країни Європи): моногр. / Н. А. Мяловицька. – К., 2009.
17. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: [моногр.] / А. М. Онупрієнко. – Х: Право, 2009.

Інтернет ресурси:

1. Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/
2. Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/
3. Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/
4. Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/
5. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/
6. Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
9. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index
10. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua
12. Сайт Президента України http://www.president.gov.ua
13. Сайт Кабінету Міністрів України. http://www.kmu.gov.ua/control
14. Сайт Національного агенства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index
16. Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/
17. Портал Інституту соціології Національної академії наук України http://i-soc.com.ua/institute/
18. Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua
19. Адміністративно-управлінський порталhttp://www.aup.ru/
20. Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm

Обладнання заняття, ТЗН тощо: РП, конспект лекцій, презентація.

Укладач: Комарницька Г.О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях			
Критерії оцінювання			**5 балів**
Семінарські заняття Оцінку «відмінно» (максимально 5 балів за семінарське заняття) студент отримує за умови відповідності виконаного завдання студентом та його усної відповіді (захисту виконаної практичної роботи) за усіма п'ятьма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку. Контроль систематичного виконання семінарських занять. ***Відмінно («5») –*** студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.			**5**
Добре («4») – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.			**4**
Задовільно («3») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.			**3**
Незадовільно («2») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.			**2**
Незадовільно («1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.			**1**
Самостійна робота (тестування за результатами виконаних самостійних робіт) *Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.*			